

▲ تسلیم قبیله بنی نضیر یهودی به سپاهیان مسلمان (نقاشی قرن چهاردهم)

قدرت تحلیل کرد؟

باید گفت: نبوت و امامت یک امر الهی است نه بشری؛ و نمی توان آن را در چارچوب مناسبات قدرت تقلیل داد و تحلیل کرد؛ یعنی نبوت و امامت تابعی از مناسبات قدرت و الزامات آن نیست. اما از قدرت و مناسبات قدرت برای ابلاغ و پیشبرد امر نبوت و امامت استفاده می شود. اهمیت و نقش قدرت در انجام رسالت و امامت: «یا یحیی خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَأْتِبِئَاةَ الْحُكْمِ صَبِيًا»^۱ به ویژه این امر در سیره نبی مکرم اسلام مشهود و مبرز است.

در این بین استفاده از مناسبات قدرت در سطوح مختلف برای تحقق رسالت و ادای تکلیف الهی نیز مد نظر باید قرار گیرد. و استفاده ابزاری نکردن از نبوت و امامت برای کسب، اعمال و افزایش قدرت در مناسبات قدرت رایج. ▶

پی نوشت

- ۱- سوره نعام: آیه ۱۱.
- ۲- سوره زعد: آیه ۱۱.
- ۳- سوره مریم: آیه ۱۲.

کوتاه مدت، موقتی، موضوعی و موردی؛ پیمان بلندمدت و دائمی.

الگوی رفتاری پیامبر

تقدم پیمان های تدافعی بر تهاجمی و موقتی بودن پیمان های کارکردی برای مقابله با تهدید مشترک یا دفع شرمشترک و انعقاد پیمان برای بی طرف کردن و جلوگیری از هم پیمانی او با دشمن و انعقاد پیمان های عقیدتی درازمدت است. تهدید مشترک، منافع مشترک، قصد و نیت هم پیمان، پیشینه و سابقه هم پیمان، ارزش راهبردی آن پیمان، از جمله عوامل تعیین کننده انعقاد پیمان هاست.

چقدر می توان مناسبات نبوت و بعد از آن امامت را در چارچوب مناسبات

در این بین اصالت با صلح است؛ البته صلح ابتکاری نه انفعالی و تحمیلی؛ صلح حداقلی به عنوان پیش شرط و زمینه ساز صلح مثبت و حداکثری به معنای ایجاد شرایط لازم برای بارور شدن استعدادها و قابلیت های انسان ها و جوامع انسانی؛ صلح عادلانه به معنای الغای خشونت ساختاری و ساختارهای سلطه و سرکوب.

انتخاب گزینه جنگ

در صورت ناممکن بودن یا شکست گزینه صلح مطرح خواهد شد که خود می تواند؛ جنگ پیش دستانه؛ جنگ پیشگیرانه باشد. اصول مصلحت، عزت و حکمت (عقل + علم) انتخاب یکی از این دو گزینه را تعیین می کند. در این بین انواع پیمان ها نیز مهم می شوند؛ پیمان کارکردی؛ پیمان عقیدتی؛ پیمان تدافعی و تهاجمی؛ پیمان